

ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՂ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆ
ՀՀԿԳՄՄՆ «ՄԱՐՏՈՒՆՈՒ Տ. ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆԻ
ԱՆՎԱՆ ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍՏԱԿՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ

ՀԵՏԱԶՈՏԱԿԱՆ

ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ՝ «Ուսուցչի համագործակցությունը գործընկերների հետ և մասնագիտական փորձի փոխանակումը՝ մասնագիտական գործունեության արդյունավետության բարձրացման նպատակով»

ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՎԱՅՐ՝ ՄԱՐՏՈՒՆՈՒ Տ. ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆԻ

ԱՆՎԱՆԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԴԵԿԱՎԱՐ՝ Հ. Բեյբության

ՈՒՍՈՒՑԻՉ՝ Ե. Գաբրիելյան

ԴՊՐՈՑ՝ Վարդենիկի կրթահամալիր

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ 3

Ուսուցչի համագործակցությունը գործընկերների հետ և մասնագիտական փորձի փոխանակման և մասնագիտական Գործունեության Արդյունավետության բարձրացման նպատկով. 5

Իթվինինգ դպրոցներ փորձի փոխանակման որպեսլավագույն օրինակ..... 9
. . 6 Համագործակցային ուսուցումը..... 9

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ..... 12

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ. 14

Ներածություն

Ինչպես ասել է Նելսոն Մանդելան՝ «Կրթությունը ամենահզոր զենքն է, որը դու կարող ես օգտագործել աշխարհը փոխելու համար»: «Աշակերտի գլուխը ոչ թե անոթ է, որը պետք է «լցնել» գիտելիքներով, այլ «ջահ», որը պետք է «վառել»: Արդի պայմաններում կրթությունը հասարակական կյանքի անբաժան մասն է՝ նպատակաուղղված նույն հասարակության պահանջների բավարարմանը: Մանկավարժության մեջ կրթության նպատակը միշտ եղել է անփոփոխ՝ աճող սերունդը նախապատրաստել կյանքին և տվյալ ժամանակաշրջանի համար ձևավորել լիարժեք ու ակտիվ անդամներ: Սակայն պայմանավորված նոր հասարակական պահանջների ձևավորմամբ, ժամանակ առ ժամանակ փոփոխվում են կրթության խնդիրները և մանկավարժական փորձի փոխանակման՝ նպաստելով մասնագիտական գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը: Փորձը ցույց է տալիս, որ ուսուցման գործընթացը պետք է լինի այնպիսին, որ սովորողները դառնան վերջինիս ակտիվ մասնակիցներն ու հմուտ հետևորդները, որ պասիվ ունկնդրողից վերածվեն ակտիվ մասնակցի, իսկ ուսուցիչները համագործակցությունը կնպաստի ուսուցման որակի բարելավմանը: Այդպիսով աշակերտները դառնում են անկաշկանդ ու ինքնուրույն, առաջանում է ուսման նկատմամբ մոտիվացիա, ինքնաբերաբար զարգանում է վերլուծական միտքը կամ: Ուսուցչի համագործակցությունը գործընկերների հետ և փորձի փոդանակումը ժամանակակից մանկավարժության կողմից դիտարկվում է որպես արդի հասարակական պահանջ և կրթության կարևոր խնդիր:

Ուսուցչի համագործակցությունը գործընկերների հետ և փորձի փոխանակումը մարդկային մտածողության մեջ իրականության արտացոլման ու վերարտադրման և վերլուծման գործընթաց է, որն ապահովում է ճշմարտության իմացում, գիտելիքների ձեռքբերում, ցանկացած կատարած աշխատանքում ստեղծագործական մոտեցում և իրավիճակի ու դեպքերի բազմակողմանի վերլուծության կարողության ու հմտության: Ուսուցչի համագործակցությունը գործընկերների գրեթե միշտ բախվում է զարգացմանը նպաստող ուղիներ գտնելու խնդրին: Կան մի շարք գործիքակազմեր՝ մեթոդներ, որոնց միայն տեղին ու ճիշտ կիրառումը կհանգեցնի ցանկալի վերջնարդյունքի: Իսկ թե հատկապես, որ գործիքը պետք է կիրառել համագործակցությունը զարգացմանը նպաստելու համար կարող է ցույց համապատասխան հետազոտական աշխատանքը: Ելնելով մասնագիտական գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը նպաստակից պետք է նշեմ, որ համագործակցության մեթոդները, որոնք առավել

հաճախ անվանում ենք ավանդական , չեն լուծում այն խնդիրները, որոնք կարող են ի հայտ գալ համագործակցությունը գործընկերների հետ զարգացնելիս: Ժամանակի դինամիկային զուգընթաց առվել նպատակային են համարում ակտիվ և համագործակցային մեթոդները, որոնցից առաջինը ուսուցման ոչ դյուրին գործում ենթադրում է ուսուցիչ-գործընկեր փոխադարձ երկխոսություն, իսկ երկրորդը, բացի նշվածից, պարտադիր ապահովում է եռաստիճան կապ: Ուսուցիչ-գործընկեր-աշակերտ, որն էլ հանգեցնում է խնդրի առավել ծավալուն քննարկմանը, լուծումների որոնմանը: Նախագծված աշխատանքում իմ **նպատակն** է հետազոտությամբ պարզել.

1. Նպաստել կրթության որակի, մասնագիտական ակտիվության բարձրացմանը
2. Միջանձնային հարաբերությունների մշակույթի ձևավորմանը
3. Ուսուցման գործընթացն ակտիվ ու հետաքրքիր դարձնելուն, համագործակցային աշխատանքի միջոցով
4. Որքանով է ուսուցման ժամանակակից ինտերակտիվ՝ համագործակցային մեթոդները նպաստում ուսուցիչների արդյունավետ համագործակցության զարգացմանը:
5. Արդյո՞ք իրատեսական է այդ մասնագիտական համագործակցությանը կիրառումը՝ որպես մասնագիտական արդյունավետ գործունեության զարգացման գործիք:

Հետազոտական աշխատանքի խնդիրն է.

✓ Ակտիվացնել համագործակցային մեթոդների կիրառումը դասապրոցեսում:
Ուսումնասիրել համագործակցության մեթոդի մեթոդաբանական հիմքերը և հիմնավորել կիրառման հնարավորությունները մասնագիտական փորձի փոխանակմանը նթացքում:

- ✓ Հիմնավորել համագործակցային մեթոդը՝ որպես ինտերակտիվ մանկավարժական մեթոդ, որը նպաստում է մանկավարժական գործունեության զարգացմանը:
- ✓ Հետազոտությամբ ցույց տալ, որ մասնագիտական փորձի փոխանակումը զարգացմանը նպաստող ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիա է և սահմանել դրա կիրառության արդյունավետ մանկավարժական պայմանները:

**ՈՒՍՈՒՑՁԻ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԳՈՐԾՆԿՐՆԵՐԻ ՀԵՏ ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ
ՓՈՐՁԻ ՓՈՒՆՆԱԿՄԱՆ ԵՎ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ
ԱՐԴՅՈՒՆԱԿԵՏՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐՁՐԱՑՄԱՆ ՆՊԱՏԱԿՈՎ**

Դպրոցի պայմաններում ուսուցիչների արդյունավետ համագործակցությունը սահմանվում է՝ որպես տարբեր գործունեության տեսակներում ներգրավվածություն, երբ ուսուցիչները հաղորդակցվում են դասարանային աշխատանքների և գործողությունների շրջանակում՝ փորձելով կատարելագործել մանկավարժական փորձը և խրախուսել գործընկերներին՝ ստեղծելու նոր բաներ: Դպրոցական համայնքի անդամները կիսում են այն համոզմունքը, որ համատեղ աշխատանքը և թիմեր կազմելուն տրամադրված ժամանակը՝ միասին աշխատելու համար, լավագույն միջոցն է դպրոցի ընդհանուր նպատակներին հասնելու համար:

Համագործակցության հանդեպ ամուր նվիրվածությունն ցուցաբերելով՝ ուսուցիչներին ավելի հասանելի են դառնում ուսումնական ռեսուրսները, և նրանց դասավանդման մեթոդները կատարելագործվում են, քանի որ համագործակցությունն առաջարկում է աջակցություն՝ նոր գաղափարներ և գործողություններ փորձելու համար: Այս գործընթացը նաև հնարավորություն է տալիս դպրոցին շարունակաբար անդրադառնալ և կատարելագործել աշխատանքը և բարձր չափանիշներ ստեղծել բոլոր աշակերտների համար:

Դպրոցները պետք է հաղթահարեն տարբեր խոչընդոտներ, ինչպիսիք են՝ սահմանված համակարգերը, ժամանակի սղությունը, դպրոցական մշակույթի վերասահմանումը՝ ուսուցիչների մեկուսացումից մինչև ուսուցիչների համագործակցություն, լարվածություն և տարածայնություններ, որոնք կարող են ստեղծել թիմային աշխատանք: Այս դեպքում տնօրենի դերը կարևոր է: Տնօրենները պետք է որոշումների կայացման գործընթացին մասնակից դարձնեն դպրոցի անձնակազմին, աջակցություն ցուցաբերեն ուսուցիչների թիմերի արդյունավետ ստեղծմանը (սահմանել խնդիրներ, նպատակներ դնել, հետադարձ կապ ապահովել, աջակցել): Ուսուցման առաջնորդ լինելով՝ նրանք մոտիվացնում են դպրոցի անձնակազմին շարունակել սովորել և կատարելագործել իրենց պրակտիկան:

Համագործակցությունը ոչ միշտ է հեշտ և ժամանակի ներդրում է պահանջում: Դպրոցները կարող են սկսել ամենաառաջին իրականացնելով տարբեր գործողություններ,

ինչպիսիք են մոխրական սխեմաները, սոցիալական ցանցերը, համատեղ դասավանդումը, բաց դասերը, շաբաթը պլանավորելուն և համագործակցելուն ուղղված հանդիպումները և այլն: Բայց արդյոք սա բավարա՞ր է: Ի՞նչ կասեք դպրոցից դուրս համագործակցության մասին: Ինչպե՞ս կարող են դպրոցները ներգրավել ծնողներին և նրանց համայնքները: Հետազոտությունները ցույց են տալիս, որ այն աշակերտները, ում ծնողները ներգրավված են իրենց կրթության մեջ, հավանական է, որ դպրոցում ավելի լավ հարմարվեն, ունենան ավելի լավ սոցիալական հմտություններ, կատարեն տնային առաջադրանքները, հասնեն ավելի բարձր գնահատականների և ավելին: Տեղական համայնքի ներգրավվածությունը կարող է նաև բարելավել աշակերտների ուսման արդյունքները և օգնել աշակերտներին հասկանալ իրենց դերը ավելի լայն հասարակությունում: Դպրոցների, ծնողների, աշակերտների և համայնքի միջև արդյունավետ հաղորդակցությունը հիմք է ստեղծում համագործակցության համար, որը կարող է ազդեցություն ունենալ աշակերտների կրթության վրա: Սովորելը չի սահմանափակվում միայն դասարանով, և ծնողների մասնակցությունը դպրոցական կյանքում կարող է աշակերտների համար զարգացնել ուսումնական ամբողջական միջավայր: Միևնույն ժամանակ, համայնքի անդամներն ու կազմակերպությունները կարող են առաջարկել իրենց փորձը և գիտելիքները, որոնք դպրոցները կարող են օգտագործել իրենց աշակերտների համար ավելի իրական և գործնական ուսուցում ապահովելու համար: Լավագույն փորձի օրինակների է Իթվինինգ դպրոցները:

ԻԹՎԻՆԻՆԳ ԴՊՐՈՑՆԵՐՓՈՐՁԻ ՓՈՒՍԱՆԱԿԱՆ ՈՐՊԵՍ ԼԱՎԱԳՈՒՅՆ ՕՐԻՆԱԿ

Հունաստանի Սալոնիկի համալսարանի փորձարարական դպրոցում համագործակցությունը ձեւավորվում է տարբեր ձևերով: Դպրոցի 34 ուսուցիչների մեծ մասը մասնակցում է Իթվինինգի գործունեությանը, ինչը ենթադրում է խրախուսանք և աջակցություն դպրոցի ղեկավարության կողմից, ինչպես նաև համապատասխան վերապատրաստում և ուսուցիչների համար համատեղ աշխատելու կոնկրետ հնարավորություններ: Որպեսզի ուսուցիչներին օգնեն Իթվինինգը ուսումնական ծրագրերի բաղկացուցիչ մաս դարձնել, դպրոցի ղեկավարությունը պարբերաբար

տրամադրում է մասնագիտական զարգացման հնարավորություններ, որոնք օգնում են ուսուցիչներին առաջընթաց գրանցել և զարգացնել իրենց կարողությունները:

2019-2020 ուսումնական տարում Իթվինինգի բոլոր գրանցված ուսուցիչները, որոնք մասնակցում էին նման աշխատանքներին, իրենց պատկերացումներով կիսվեցին մնացած անձնակազմի հետ: Ուսուցիչները կոնկրետ հնարավորություններ ունեն` մեկնաբանելու գործընկերների աշխատանքը, քննարկելու դպրոցի տարբեր խնդիրներ, բարձրաձայնելու իրենց հուզող հարցերը և որոշումներ կայացնելու: Ուսուցիչների համագործակցային ուսուցումը խրախուսելու համար դպրոցում իրականացվող յուրաքանչյուր Իթվինինգի նախագծում մեկից ավելի ուսուցիչ է մասնակցել: Ուսուցիչը նախագիծ էր սկսում, իր գաղափարները ներկայացնում գործընկերներին, և հետաքրքրվողները կարող էին միանալ: Իհարկե, այս եղանակով ստեղծեցին հիանալի միջառարկայական նախագծեր և հնարավորություն ընձեռեցին ինչպես տարբեր դասարանների ուսուցիչներին, այնպես էլ աշակերտներին սովորել միմյանցից: Դպրոցում համագործակցությունն ամրապնդելու համար ուսուցիչներին խրախուսվում է հաճախել Իթվինինգի դասի և դիտել իրենց գործընկերոջ աշխատանքը` հնարավորություն ստեղծելով սովորել գործընկերներից, հետադարձ կապ ապահովել և մտքեր փոխանակել: Իթվինինգի միջոցով ուսուցիչները ձեռք բերեցին բազմաթիվ գաղափարներ և ոգեշնչում: Իթվինինգի միջոցով ուսուցիչների համար հասակակիցներից սովորելը չափազանց կարևոր էր: Այն թույլ տվեց ուսուցիչներին, իրենց փորձի համաձայն, տարբեր թեմաներով դասընթացներ կազմակերպել դպրոցի ամբողջ անձնակազմի համար, օրինակ` ինչպես օգտագործել որոշակի S<S սարքավորումներ և այն ներդնել ուսման մեջ:

Համագործակցությունը չի սահմանափակվել միայն ուսուցիչներով, այլ նաև աշակերտներն ու ծնողները ներգրավված են եղել ուսուցման գործընթացում և որոշումների կայացման մեջ: Աշակերտները, ովքեր հաճախ ավելի շատ են ծանոթ նոր տեխնոլոգիաներին, օգնեցին ուսուցիչներին և ծնողներին ձեռք բերել S<S հմտություններ: Աշակերտները պատրաստել և վարել են մի շարք առցանց դասընթացներ (8 դաս) Moodle- ում` S<S, GDPR և էլեկտրոնային անվտանգության օգտագործման վերաբերյալ` նպատակ ունենալով ներգրավվել մեծահասակներին թվային աշխարհում: Բացի այդ, խրախուսվում է տարբեր դասարանների աշակերտների համագործակցությունը արտադասարանական գործունեության ընթացքում: Դա տեղի է ունենում դպրոցական ակումբներում, ինչպիսիք են. նվազախումբը, արվեստը, մաթեմատիկան, վիճակագրությունն, թատրոնը, ֆիզիկան, կինոն, ՄԱԿ-ի մոդել և քննադատական մտածողություն ակումբները: Աշակերտների և

ծնողների ներգրավումը լայնորեն տարածված է նաև Իսպանիայի Կատալոնիա տարածաշրջանի 6.000 բնակիչ ունեցող փոքրիկ քաղաքում` Նավասում: Ծնողների հետ

համագործակցությունն ու ներգրավումը տեղի է ունեցել ծնողների կողմից հաստատված ներգրավվածության միջոցով, որտեղ, ըստ իրենց փորձի, ծնողները հրավիրվել են դպրոցներ և օգնել աշակերտներին տարբեր գործողություններ իրականացնել: Ուսուցիչների միջև ուսուցումը և նոր բաներ փորձելու համար բաց լինելը հանգեցրել են սեմինարների և համագործակցության՝ ավելի փորձառու ուսուցիչների կողմից նոր իթվիներների համար վերապատրաստումներ կազմակերպելուն: Արդյունքում, դպրոցում իթվիներում ընդգրկված տասնյոթ ուսուցիչներից տասներկուսը անցյալ տարի ակտիվորեն ներգրավված էին միջառարկայական նախագծում, և նրանցից երկուսը որոշեցին իրենց առանձին նախագծերը սկսել իրենց դասարանների հետ միասին: Ինչպես Հունական դպրոցում, որոշումների կայացման գործընթացը չի սահմանափակվում միայն դպրոցի պաշտոնական ղեկավարությամբ, այլև ներգրավված են աշակերտներ և ծնողներ: Կոլեգեզի Սանտ Խոսեպը ստեղծեց «Համաշխարհային սրճարան»-ի ֆորմատով հանդիպում՝ յուրաքանչյուր դասարանից երկուական աշակերտ ներկայացուցչի, յուրաքանչյուր դասարանից մեկ ծնողի և ուսուցիչների հետ միասին: Համաշխարհային սրճարանի այս հանդիպման ընթացքում խումբը քննարկեց S<S և երաժշտության նոր դասընթացը և հանդես եկավ տարբեր առաջարկություններով՝ համագործակցության արդյունքում:

Երկու

դպրոցներում էլ համագործակցությունը, իր բոլոր առումներով, եղել և համարվում է դպրոցների հիմնական գերակայություններից մեկը: Արդյունքում, ուսուցիչները, ծնողները և, իհարկե, աշակերտները ոչ միայն բարելավեցին իրենց ուսուցման և դասավանդման պրակտիկան, այլև ավելի ներգրավվեցին և նվիրվեցին դպրոցի առաքելությանը և նպատակներին:

Յուրաքանչյուր դասարանից մեկ ծնողի և ուսուցիչների հետ միասին: Համաշխարհային սրճարանի այս հանդիպման ընթացքում խումբը քննարկեց S<S և երաժշտության նոր դասընթացը և հանդես եկավ տարբեր առաջարկություններով՝ համագործակցության արդյունքում:

Երկու դպրոցներում էլ համագործակցությունը, իր բոլոր առումներով, եղել և համարվում է դպրոցների հիմնական գերակայություններից մեկը: Արդյունքում, ուսուցիչները, ծնողները և, իհարկե, աշակերտները ոչ միայն բարելավեցին իրենց ուսուցման և դասավանդման պրակտիկան, այլև ավելի ներգրավվեցին և նվիրվեցին դպրոցի առաքելությանը, երբ ներառական ուսուցման անդամները միասին աշխատում են որպես հավասար՝ օգնելու ուսանողներին հաջողության հասնել դասարանում:

Համագործակցությունը ներառում է համատեղ աշխատանք՝ ստեղծելու ինչ-որ նոր բան՝ ի աջակցություն ընդհանուր տեսլականի:

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՑՈՒՄ

Մեր ժամանակներում առաջնակարգ նշանակություն է ստանում առարկաների և գիտությունների համագործակցությունը՝ միջառարկայական կապերը: Ուսուցման գործընթացում կարևոր տեղ պետք է հատկացնել միջառարկայական կապերին, որոնք ուսուցման հաջողության անհրաժեշտ պայմաններից են:

Համագործակցային ուսուցմը օրինակ կարող է հանդիսանալ միջառարկայական կապերի գործածությունը:

Դասավանդման խնդիրների լուծման նպատակով համագործակցային ուսուցումը ուսուցիչների կողմից փորձարկվող միջոցներից մեկն է: Խիստ կարևոր է իրարից տարբերել ավանդական խմբային աշխատանքը և համագործակցային ուսուցումը: Ուսուցիչներից շատերն են դասավանդման ընթացքում կիրառում խմբային աշխատանքը, սակայն քչերն ունեն ուսուցման գործընթացում համագործակցային ուսուցման հիմնական տարրերն ու մեթոդները ինտեգրելու համար անհրաժեշտ վարպետություն: Հենց այդ պատճառով, համագործակցային ուսուցումը քիչ է կիրառվում դասարանում, և դպրոցում կիրառվող փոքր խմբերով աշխատանքներն ավելի շատ խմբային աշխատանքներ են, քան համագործակցային ուսուցում: «Ուսուցումը համագործակցային կլինի այն դեպքում, երբ ուսուցիչների հետ միասին, զույգերով կամ փոքր խմբերով աշխատել են մի ընդհանուր խնդիր լուծելու, մի ընդհանուր թեմա հետազոտելու կամ նոր միտք, նորարարություն իրականացնելու համար»: Համագործակցային ուսուցումը՝ որպես այլընտրանքային մանկավարժական մոտեցում, մեծ ճանաչում է ձեռք բերել բազմաթիվ երկրների ուսուցիչների և ուսուցիչների պատրաստում և վերապատրաստում իրականացնողների կողմից: Դրա լայն տարածմանը նպաստող գործոններից են՝

- դասարաններում ուսուցումը սովորողի անհատական առանձնահատկություններին հարմարեցնելը,

- բազմակողմանի կրթական նպատակներին միաժամանակ հասնելու հնարավորությունը,
- ուսուցման առանձնահատկություններին, ժամանակակից մոտեցումներին համահունչ լինելը: Համագործակցային ուսուցման տարրերն, ըստ Ջոնսոնների, հիմնականում հինգն են.
- դրական փոխկախվածություն
- դեմ առ դեմ փոխազդեցություն,
- անհատական հաշվետվություն և պատասխանատվություն,
- միջանձնային կամ փոքր խմբերով աշխատանքի հմտություններ
- խմբային գործընթացի մշակում: Հետագայում այդ տարրերին ավելացվեց ևս մեկը:

Պասի Սահլբերգը փոխներգործուն /ինտերակտիվ/ առաջադրանքը դիտարկում է որպես համագործակցային ուսուցման 6-րդ տարր: «Խմբային աշխատանքի ամենագնահատելի հատկանիշը խմբի անդամների միջև համագործակցությունն է: Համագործակցության արդյունավետությունը կախված է մեթոդապես ճիշտ տարվող գործունեությունից: Ուսուցիչը պետք է հաշվի նստի աշակերտների ինքնուրույն կարծիքների, կայացրած որոշումների, միմյանց հետ ազատորեն հաղորդակցվելու իրավունքների հետ»: Համագործակցային ուսուցման տարրերի կիրառումը նպաստում է դասարանում նոր՝ համագործակցային միջավայրի ձևավորմանը, օգնում է ուսուցչին հասկանալու էությունն ու պլանավորելու դասը, պայմաններ է ստեղծում ուսուցման արդյունավետության գնահատման և արժևորման համար: «Ուրիշների հետ աշխատելու և համագործակցային ստեղծագործական աշխատանքից առավելագույնս օգուտ քաղելու էական պայմաններից մեկն ուրիշի տեղում իրեն պատկերացնելու կարողությունն է, քանի որ դիմացինի տեսակետի ըմբռնումն աշակերտներին հնարավորություն է տալիս ավելի հեշտությամբ հարմարվելու կյանքի պահանջներին : Համագործակցային ուսուցման կազմակերպումը Համագործակցային ուսուցման ընթացքում խմբի յուրաքանչյուր անդամ կամ ամբողջ դասարանն ակտիվորեն ներգրավված են ուսուցման մեջ, իսկ նոր գիտելիքը մշակվում ու յուրացվում է հենց աշակերտի միջոցով: Համագործակցային ուսուցման ընթացքում կարևորվում է ոչ միայն ակադեմիական գիտելիքների և հմտությունների ձեռքբերումը, այլև խմբային գործընթացի մշակմամբ հմուտ համագործակցողներ և գիտելիքների ակտիվ կիրառողներ ձևավորելը:

Համագործակցությունն ստեղծում է ինքնաձանաչման ավելի բարձր մակարդակ, քան կարող են ապահովել մրցակցային կամ անհատական ուսուցման եղանակները: Համագործակցային իրավիճակներում անհատները միտված են փոխներգործելու, նպաստելու միմյանց հաջողությանը, ձևավորելու հետաքրքրությունների լայն շրջանակ և կազմելու միմյանց կարողությունների մասին իրական պատկերացումներ, հետևաբար

տալիս են ճշմարիտ հետադարձ կապ:

Ուսուցչի դերը համագործակցային ուսուցման մեջ «Ուսուցչի գործը հասարակության շրջանում ամենից կարևորվող, ամենամեծ հնարամտություն պահանջող, օրեցօր ավելի գնահատվող մասնագիտություններից է: Այսօր հաջողության հասնելու համար ուսուցիչներին հարկավոր են երեխաներին կառավարելու և օգնելու նոր եղանակներ, նաև՝ երեխաների արդյունավետ ուսուցման համար անհրաժեշտ մոտեցումների խոր ընկալում: Ուսուցումը սովորողի ներսում տեղի ունեցող բարդ գործընթաց է: Ուսուցիչն այն կարող է միայն ուղղորդել, ստեղծել դրա համար նպաստավոր միջավայր, աջակցել և մտածելու հնարավորություն ընձեռել: Համագործակցային մեթոդներն ակնկալում են ուսուցչի դերի փոփոխություն, և այդ դերը լի է մարտահրավերներով: Համագործակցային ուսուցում կիրառող ուսուցիչը պետք է լինի համբերատար խմբի անդամներին ուղղորդելու համար: Խմբերին անհրաժեշտ է բավական ժամանակ միմյանց հետ ազատ և հարմարավետ զգալու համար: Ինչպես ավանդական, այնպես էլ համագործակցային ուսուցման դեպքում հաջողության առանցքը ուսուցչի նախապատրաստությունն է: Ուսուցիչը պետք է պլանավորի ոչ միայն բովանդակության մոտեցումը, այլ նաև աշակերտների գործողությունները և գնահատումը:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Հետազոտության թույլ է տալիս հանգել հետևյալ եզրակացության, որ ուսուցչի արդյունավետ աշխատանքի նախապայմաններից մեկը ուսուցման բազմազան միջոցներին տիրապետելն է: Այս իմաստով ուսուցման նոր մեթոդների ու եղանակների իմացությունը շատ կարևոր է: Համագործակցային ուսուցման ներդրումը Հայաստանում իր հետ բերեց մեծ առաջընթաց ուսուցման և ուսումնառության գործընթացում: Մանկավարժական նշանակությունից բացի, այն ունի նաև հասարակական գործառույթ: Հայաստանում, ինչպես ամբողջ աշխարհում, ակնհայտ է, որ մարդիկ կարիք ունեն աշխատելու խմբերով, ուստի համագործակցային բազմազան հմտություններ են անհրաժեշտ խմբային աշխատանքն արդյունավետ դարձնելու համար:

Համագործակցությունը նպաստում է ոչ միայն ուսման արդյունավետության բարձրացմանը, այլև մասնագիտական փորձի փոխանակման զարգացմանը, գիտելիքները դարձնում է կիրառելի և նպաստում ինքնուրույն գիտելիքներ ձեռք բերելու կարողությունների ձևավորմանն ու հարստացմանը:

Կարողանում են գտնել իրենց ստացած գիտելիքների և իրենց անձնական կենսափորձի միջև եղած փոխադարձ կապը, որպեսզի գիտելիքը գործնական կիրառություն գտնի: Դառնում են քննող

դատողություններ և վերլուծություններ կատարող, առաջադրում են խնդրի վերաբերյալ լուծումներ: Աշակերտները կարողանում են որոշել, թե զանազան տեղեկություններն ինչպես են առնչվում միմյանց հետ: Կարողանում են

նոր տվյալները, նոր գաղափարները տեղադրել իրենց ունեցած գիտելիքների

համակարգում:

Կարողանում են

քննադատաբար, ստեղծագործաբար և արդյունավետ կերպով իմաստավորել ցանկացած տեղեկություն:

Այսպիսով՝

հասարակական բուռն զարգացումները, ժամանակակից կրթական հասարակական բուռն զարգացումները, ժամանակակից կրթական բարեփոխումները կյանքի են կոչել նոր՝ տնտեսական, գիտական, մշակութային և այլ պահանջներ, որոնք էլ պայմանավորել են մանկավարժական գործընթացի արմատական փոփոխությունները՝ ուսուցիչներ համագործակցության, փորձի փոխանակման վերանայում, դասավանդման նոր մեթոդների և ձևերի, մանկավարժական նոր տեխնոլոգիաների որոնում ու կիրառում և այլն: Ժամանակակից ուսուցման գործընթացում կրթության հիմնախնդիրների շարքում իր կարևոր տեղն ունի ուսուցիչների համագործակցության զարգացումը, որն այսօր դիտարկվում է որպես հասարակական պահանջ և կրթության արդի խնդիր:

Հետազոտական աշխատանքների արդյունքները փաստում են, որ համագործակցությունը նպաստում է ոչ միայն մասնագիտական փորձի փոխանակմանը ու զարգացմանը, այլ նաև «Հանրակրթության պետական չափորոշի մյուս բաղադրիչների» գիտելիքների համակարգի, հաղորդակցական, համագործակցային, ստեղծագործական, ինքնուրույն գործունեության կարողությունների ու հմտությունների և սովորողների արժեքային համակարգի ձևավորմանը:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. Խաչատրյան Ս.Գ., Աշակերտների ինքնուրույն և ստեղծագործական աշխատանքի ձևերը /համագործակցային ուսուցում/, «Նախաշավիղ», 2003, Երևան, «Տիգրան Մեծ»,
2. Խաչատրյան Ս.Գ., Ուսուցման ժամանակակից մեթոդների կիրառումը, Գյումրի, 2006,
3. Հովհաննիսյան Գ., Զոհրաբյան Ա., Արնաուդյան Ա., Գրիգորյան Բ., Ղավթյան Մ., Օհանովա Ի., Կառուցողական կրթության հիմունքները և մեթոդները, Երևան, «Տիգրան Մեծ» հրատ.,. 2004,
4. Հովհաննիսյան Ա., Հարությունյան Կ., Խրիմյան Մ., Խաչատրյան Ս., Բայաթյան Ն., Ալեքսանյան Լ., Պուրուկուրու Վ., Համագործակցային ուսուցում, Երևան, «Անտարես» հրատ., 2006:
5. http://files.etwinning.net/shared/data/etwinning/booklet/etwinning_handbook_2008/etwinninghandbook_en.
6. http://jolt.merlot.org/vol8no1/konstantinidis_0312.pdf